

Je
weet
zelf

HOOR
ME DAN
ZIE ME
DAN

Tien jongeren uit Rotterdam Zuid gingen in het voorjaar van 2012 met elkaar in gesprek over de vraag waarom zoveel jongeren ophouden met school nog voor ze een diploma hebben. In deze waaier staan hun uitspraken, gedichten, vragen en adviezen. De waaier is bedoeld om met andere jongeren, ouders, docenten en schoolleiders verder te praten over wat er anders en beter kan zodat jongeren wel het diploma kunnen halen dat bij ze past. Daarbij gaat het over gehoord en gezien worden, over keuzes en fouten maken. Maar vooral over echte interesse en betrokkenheid.

De meeste vragen zijn aan jongeren gericht, maar ouders, docenten en schoolleiders kunnen ze net zo goed beantwoorden.

INHOUD

Diploma	4
Keuze	5
Thuisituatie	6
Gedicht - wie ben ik	7
Ouders	8
Voorlichting	11
Begeleiding	12
Stage	13
Docenten	14
Organisatie school	16

KIES DAN!

Diploma

DIPLOMA

Met een diploma

Word ik geaccepteerd

Streef ik naar welvaart

Door angst

Ben ik bang om te falen

En worden mijn toekomstplannen beperkt

Doorzettingsvermogen, discipline, kennis,
ervaring

Als ik dat vasthoud, gaan deuren open

Status

Hoe word ik gezien. Slim of...

Ik ben een rolmodel

Die zich stabiel houdt

Onder druk en stress vraag ik om hulp

Om mijn kansen om te falen

Te verkleinen

Door Maxwell

Keuze

Te veel keuzes

Zoveel keuzes, eentje moet perfect zijn

Eentje moet mij wel leiden naar succes

Succes volgens de definitie van de maatschappij

Maar wat betekent het voor mij?

Door Jay

- Wat betekent een diploma voor jou?
- Wat is succes voor jou?
- Waarom is een diploma belangrijk?

Ik wilde architect worden. Dat was mijn opa ook. Maar mijn vader zei "word jij maar onderwijzeres." Toen ben ik begonnen met de PABO, maar ik vond het niks en ben gestopt. Dat vertelde ik niet aan mijn ouders, ik deed stiekem een opleiding voor interieur ontwerp en heb dat mijn ouders pas verteld toen ik mijn diploma had gehaald. Hierna wilde ik alsnog bouwkunde doen, maar ik was helemaal niet voorbereid op de hoge eisen voor wiskunde. Dat was ook niet duidelijk gemaakt in de voorlichting over de opleiding. Uiteindelijk ben ik daarop afgehaakt. Ik had ook veel problemen thuis.

- Doe jij wat jij wilt doen of wat anderen willen dat je doet?
- Waar haal je wilskracht vandaan om door te zetten voor iets waar je geen aanleg voor lijkt te hebben?
- Wat doe je als je iets niet ziet zitten?
- Is een diploma een beginpunt of een eindpunt?

ZIE ME DAN!

Thuisituatie

Mijn vader heeft op zijn manier gezorgd dat ik liever op school was dan thuis. Hij dronk teveel en gebruikte drugs. Hij was erg onvoorspelbaar en kon zomaar gaan slaan.

- Wat is de invloed van de buitenwereld op jouw toekomst?
- Wil je dat anderen weten wat jouw situatie is, of houd je dat liever voor je? Vraag je wel eens hulp aan iemand?
- Moeten docenten iets weten over je thuisituatie?

Thuis bouw je je eigen ik, dan ga je naar school. Als je die 'ik' thuis niet bouwt raak je later de weg kwijt.

- Ben je het daarmee eens?
- Als je de weg kwijt dreigt te raken, wat zou wat jou betreft de rol van school moeten/ kunnen zijn?

Vraag voor ouders

- Weet je wat je invloed is op je kind?

Vraag voor school

- Hoort zorg in de klas, op school of elders?

Wie ik ben
 Ze denken te weten hoe ik werk
 Maar niemand heeft mij in elkaar gezet.

Stress, pijn verdriet
 Is bij mij een dagelijks iets
 Ze kennen me voor 30%,
 Ik ben mijn eigen docent.

Ik leer door te vallen
 en word sterker elke keer dat ik opsta.

Ik wil een diploma op zak
 Ik gebruik het terwijl ik wandel op mijn eigen pad
 Falen is geen optie, ik verwacht het onverwachte
 In elke situatie

Met mijn meningen op mijn lippen en mijn argumenten op
 mijn tong noemen ze mij bijdehand. Vrijheid van mening
 uiten genoeg woorden bijdehand.

Blauw groen en wit dat zijn mijn kleuren.
 Accepteer me voor wie ik ben zonder me goed te
 keuren.

Ik dans op muziek, want daar voel ik me goed bij.
 Ik heb wilde fantasieën, daarvoor ben ik nog niet
 kinderachtig, zo ben ik creatief.

Dichten is voor mij een therapeutische werking.
 Zo kan ik een verborgen deel van mezelf op zwart wit
 verwerken.

Ik laat me hart spreken ik heb veel vrienden
 emoties wil ik niet delen. Ik keer me binnenste buiten
 en schrijf op wat ik voel om me zelf te uiten.

Met me oordoppen in me oor met een paar dansbewegingen
 Me snapback op me hoofd, wandel ik door met me ogen
 dicht
 genieten van het leven en me uitzicht

Door Maxwell

STEUN ME DAN!

Ouders en betrokkenheid

Mijn ouders hebben me altijd gesteund toen ik nog op school zat. Mijn moeder ging bijvoorbeeld direct naar de school om dingen recht te zetten als er problemen waren. Ze hebben geprobeerd mij te stimuleren mijn opleiding af te maken, maar ik heb niet naar ze geluisterd. Dat ik mijn school niet heb afgemaakt heeft aan mezelf gelegen. Maar de school werkte ook niet echt mee.

- Luister jij naar (goed bedoelde) adviezen?
- Vind je dat school contact moet zoeken met ouders als er problemen zijn?

Mijn ouders zijn nooit zo geïnteresseerd geweest in mijn school. Ze zeiden gewoon "als jij later bij het vuil wilt werken moet je het zelf weten." Van ouders wil je steun. Niet bij het maken van huiswerk, maar dat ze zeggen "je kan het wel" al geloven ze het zelf niet. Ouders zeggen vaak wat er niet goed gaat. Als je een 7 hebt zeggen ze dat het ook een 8 had kunnen zijn.

- Hoe krijg jij steun van je ouders?

De inzet van ouders lijkt minder dan vroeger. De school stuurt een brief aan ouders voor een gesprek over hun kind en dan gooien ze die brief gewoon weg. Veel ouders tonen geen belangstelling.

- Hoe tonen jouw ouders betrokkenheid bij school? Wat vind je daarvan?

Vragen voor ouders

- Volg je wat je kind doet?
- Praat je daarover met school en kind?

HELP ME DAN!...SOMS

Adviezen aan ouders

1. Volwassen houding

Het is niet alleen aan de school om ouders te betrekken. Dat de school ouders persoonlijk moet benaderen hoort bij de basisschool. Je verwacht bij het VO een volwassen inzet van jongeren, maar ook van ouders.

2. Gezag nemen

Ook al reageren jongeren geïrriteerd, ouders moeten de confrontatie met hun kind aangaan. Niet proberen ruzie te vermijden, want ouders moeten het gezag nemen over hun kind. Ouders mogen daarbij best een corrigerende tik geven. Niet zomaar, en niet met de vuist natuurlijk.

3. Zelfstandigheid

Als ouders moet je je kinderen zelfstandigheid meegeven, anders raken ze gewend dat je alles voor ze doet. Maar je moet ze wel voorbereiden op de keuzes die ze moeten maken.

Adviezen voor jongeren

1. Luister achter de woorden

Jongeren moeten soms niet te letterlijk opvatten wat een ouder zegt en zich gelijk verdedigen. Je moet soms verder kijken naar wat er eigenlijk wordt bedoeld.

2. Zet trots soms opzij

Veel jongeren zeggen dat ze niet willen dat hun ouders zich met school bemoeien, maar dat is een bepaalde trots. Je eigen ding willen doen. Op je 13e zeg je "waarom loop je met me mee." Op je 14de zeg je "waarom bel je me." Maar als je eerlijk bent is die aandacht eigenlijk toch fijn en denk je later "dat belletje was toch wat waard."

3. Eigen verantwoordelijkheid

Voorals je op het MBO zit moet je uit je zelf op tijd komen. Dat hoeft de leraar niet steeds te zeggen of je elke keer te prijzen als je op tijd bent. Toch werkt het bij ieder mens beter als hij eens iets positiefs hoort.

Voorlichting

Ik ging een sportopleiding doen omdat ik van sporten houd. Zat ik de hele dag verslagen te schrijven. Dat hadden ze er niet bij verteld. Ik ben ook met die opleiding gestopt.

Adviezen voor goede voorlichting

1. Realistische open dag

Niet alles is leuk aan de opleiding. Laat dat ook weten.

2. Afhakers aan het woord

Ik wil ook weten waarom je deze opleiding niet zou moeten doen.

3. Visueel aantrekkelijk

Ik lees echt niet alles. Ik wil meer filmpjes waarin docenten en leerlingen vertellen wat je kunt verwachten.

Vragen voor school, ouders en jongeren

- Op basis waarvan moet je een opleiding kiezen? Omdat je iets leuk vindt. Omdat het bij je past? Omdat er werk in is?
- Hoe kun je je een beeld vormen over wat de opleiding inhoudt?

Begeleiding

Vanuit school is er niet zoveel begeleiding bij het maken van de keuze voor een opleiding en alles daarna. Er is wel veel voorlichting. Maar dan krijg je nog geen goed beeld van wat je kunt verwachten.

- Ben jij voldoende begeleid bij de keuzes die je gemaakt hebt?

Adviezen voor goede begeleiding

1. Doorlopend

Begeleiding moet beginnen als de leerling de opleiding kiest en doorgaan tot het halen van het diploma.

2. Geregeld

Het hoeft niet vaak en lang, eens in de 5 weken na de les een gesprekje van 5 minuten met de mentor.

3. Zelf kiezen

Je moet zelf een mentor kunnen kiezen want het is belangrijk dat het klikt.

4. Open

Zoals het nu gaat wordt er alleen met je over knelpunten gepraat. Dat gaat in een map waar niks mee wordt gedaan. Het gesprek moet over van alles kunnen gaan. Liever wat breder praten en een persoonlijk ontwikkelingsplan maken met actiepunten.

5. Aandacht

Veel docenten zien leerlingen niet meer als individu maar als getalletje. Ze luisteren niet en ze weten niet wat je ambities zijn. Het gaat er om dat er gekeken wordt naar de persoon achter de leerling.

6. Bespreek portfolio

Je legt je ziel en zaligheid in je portfolio, maar het wordt niet eens met je besproken.

Stage

Ze vinden op mijn stage dat ik een te grote mond heb. "Zo praat je niet met collega's", zeggen ze dan. Maar zo praat je niet met mij. Ik kan zoveel meer, sta ik me daar te vervelen in de pashokjes van de Zara.

Stagetips

1. Leerzaam

De stage staat vaak niet in het teken van wat je wilt leren. Je wordt gewoon gebruikt als gratis werknemer.

2. Eerlijk systeem bijhouden stage uren

Teken alleen de gemaakte uren af. Er wordt nu gewoon maar wat gedaan. Ik heb een keer tegen mijn beoordelaar op school gezegd dat ze uren aftekenen al heb ik ze niet allemaal gemaakt. Die zei "ze hebben toch afgetekend, dan zal het wel goed zijn." Dat kan ik dus ook niet meer serieus nemen.

3. Contact tussen school en stage

Het contact tussen school en stage is zo dun als een maagdevlies. Vaak is er helemaal geen contact. Hoe weet je dan wat iemand leert? Praat geregeld met elkaar over de aanwezigheid van de leerling en de beoordeling.

- Hoe ziet de ideale stage eruit?
- Wie is er verantwoordelijk?
Dat leerdoelen worden gehaald.

Docenten

Je wordt vaak door je uiterlijk of houding in een hokje geduwd, maar iedereen is anders. Leraren zouden meer mensenkennis moeten hebben. Ze weten vaak niks van de waarden, achtergrond en non verbaal gedrag van hun leerlingen.

Adviezen voor docenten

1. Pik niet alles

Jongeren zijn lastig en proberen de leraar te ziekten. Het is toch belangrijk dat je Engels leert, dat lukt niet als de leraren niet weten hoe je met de klas om moet gaan en je elke keer een nieuwe leraar krijgt.

2. Wees betrokken

Er zijn leraren die zeggen "ik verdien mijn loon wel zoek het zelf maar uit. Als het hem niet interesseert waarom zou ik dan interesse tonen?"

3. Ken uw Tijdperk

Veel docenten weten helemaal niet wat voor leven wij hebben. Ze zouden een cursus moeten krijgen.

4. Wees jezelf

Bij meneer Schaap zorgde ik ervoor dat ik mijn huiswerk maakte. Ik was bang dat hij anders teleurgesteld in mij zou zijn. Ik weet niet waarom. Hij was een beetje een gekke man. Hij had zijn eigen lokaal geel geverfd. Helemaal geel. En als je iets fout deed mocht je niet naar binnen. Hij klapte aan het begin van de les in zijn handen, riep "jongens we gaan beginnen" en dan begonnen we gewoon.

5. Inzicht in waarden en non-verbaal gedrag

- Loyaliteit

Je dwingt iemand niet iemand anders te verraden. Observeer als docent zelf.

- Verschil tussen toen en nu

Vroeger waren jongeren meer buiten. Nu zitten we op de bank met een blackberry. Dat is niet per se onpersoonlijk.

- Lichaamshouding

In mijn lichaamstaal zit emotie, trots en uitbundigheid.

- Stoeien

Stoeien hoort erbij. Maak er geen groter probleem van dan het is. "Hee jongens even rustig" is genoeg. Of "we zijn hier op school, doe dat maar buiten".

- Ruzies

Er zit vaak een verhaal achter ruzies. Probeer tot de kern te komen. Bijvoorbeeld "er is iets met mijn zusje, die kan niks doen dus doe ik het". Schakel niet gelijk instanties in. Daarom is maatschappelijk werk op school zo belangrijk.

Organisatie van de school

Je nam nooit de tijd om naar mijn achtergrond te kijken.
Mijn afkomst was je slechts bekend uit verre reizen
Terwijl jij intussen beweert mij te kennen
En keuzes voor mij maakt
Voel ik me niet begrepen

Door Bjorn

Adviezen voor schoolleiding

1. Methodieken

Het is belangrijk dat mensen uit de praktijk workshops geven op school. Het is belangrijk dat leraren nieuwe methoden leren. De tijden zijn anders nu.

2. Aandacht

Eigenlijk zou de mentor van een klas veel meer aandacht moeten hebben voor de individuele leerlingen en ook hun achtergronden moeten kennen. Maar dan heeft die mentor er eigenlijk een baan bij. Maar ja wat is een mentor die geen tijd heeft om met leerlingen te praten?

3. Bottum up

Er wordt door boven (Beleidmakers) van alles besloten, zonder dat ze weten hoe het in de praktijk uitpakt. Dat die leraren geen kant op kunnen en nergens tijd voor hebben bijvoorbeeld. Alles wat van boven besloten wordt moet eigenlijk eerst onderaan getoetst worden.

4. Intervisie

Leraren moeten ook iemand hebben met wie ze kunnen praten en vertellen wat ze meemaken en zien. Niet met hun vrouw of man, maar iemand op school of onder elkaar.

- Hoe organiseer je als school meer tijd en ruimte voor docenten?
- Hoe bewaak je de menselijke maat?

DON'T

HATE ME

BECAUSE

I'M
AWESOME

Deze waaier is een uitgave van stichting BMP in het kader van het project Opvoeden is een gesprek, deelproject

Je weet zelluf

Samengesteld door: Lone von Meyenfeldt en Carla Verwer

Met dank aan de volgende personen voor hun openheid en verhalen: Tatiana, Sarkies, Lesley, Bjorn (TOS-medewerker), Jay, Maxwell, Nicole, Bernison, Edward, Achraf en Zoë (coach en docent Wijksschool Feyenoord).

En dank aan de volgende organisaties: Zadkine, Wijksschool Charlois, Wijksschool Feyenoord, Thuis op Straat, De Theaterpraktijk.

September 2012

Beeldmateriaal: Carla Verwer Fotografie
Ontwerp: Ori Ginale